

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215215643
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4215215643.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Advocate, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnej: S. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., o vymoženie 1.417,48 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 21. augusta 2018 č. k. 5Er/1334/2015-27 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. (EX 23544/15) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Súd po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 243h ods. 1, § 44 ods. 2 a 3, § 41 ods. 2 písm. d) zák. č. 233/1995 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej aj len ako „Exekučný poriadok“), § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 1, § 39 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), § 73 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že oprávnený sa návrhom spísaným do zápisnice u súdneho exekútora dňa 15. 03. 2015 domáhal vykonania exekúcie na vymoženie pohľadávky voči povinnému vo výške 1 417,48 eura s príslušenstvom, trov rozhodcovského konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Karlovske rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 11436/08 zo dňa 19. 11. 2008 vydaného rozhodcom JUDr. Michal Rašla. Následne súdny exekútor dňa 24. 08. 2015 doručil na Okresný súd Komárno žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že zákonné ustanovenie § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku exekučnému súdu ukladá pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj jeho materiálnu vykonateľnosť. Zákonné ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska hmotného práva. Súd v exekučných konaniach, v ktorých je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom spore, je vždy povinný skúmať, či sú kumulatívne splnené všetky podmienky ustanovené v § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, t. j. či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodca zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, či rozhodcovský rozsudok bol vydaný pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, ako aj to, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva a rozhodcovský rozsudok spĺňajú podmienky podľa zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená čo i len jedna z vyššie uvedených podmienok, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, súd prvej inštancie ako prvé skúmal, či zmluva o úvere, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, má spotrebiteľský charakter a či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva a rozhodcovský rozsudok spĺňajú podmienky podľa zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, t. j. či rozhodcovský rozsudok je vykonateľný. Za týmto účelom prvoinštančný súd preskúmal oprávneným predloženú zmluvu o úvere č. 4023575 zo dňa 16. 06. 2007 uzavretú medzi oprávneným a povinným a všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré mali v bode 17. zakotvenú rozhodcovskú doložku. Súd prvej inštancie v tomto smere citoval rozhodcovskú doložku inkorporovanú vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (bod 17.). Súd mal za to, že vyššie uvedená zmluva o úvere založila záväzkovo-právny vzťah medzi oprávneným, ktorý pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a povinným, ktorý pri jej uzatváraní nekonal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Oprávnený teda pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ a povinný ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka). Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potom nesporné, že záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinným založený na základe predkladanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je záväzkovým vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda je potrebné ho posudzovať v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného, súd prvej inštancie skúmal, či spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, ktorá môže mať formu osobitnej písomnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Uviedol, že rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka musí mať písomnú formu inak je neplatná, pričom písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (viď. § 3 a 4 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy). S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie vychádzajúc z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prvoinštančný súd skonštatoval, že exekučný súd je oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej platnej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. (viď. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6Cdo 105/2011, pozri aj sp. zn. 3Cdo 122/2011, sp. zn. 3Cdo 146/2011). Súd prvej inštancie bol toho názoru, že v danom prípade nebolo možné formuláciu rozhodcovskej zmluvy považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Spotrebiteľovi (t. j. povinnému) je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, keď oprávneným je podaná žaloba na rozhodcovský súd. Ďalej uviedol, že vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy prvoinštančný súd nepovažoval za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Oprávnený si tak v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Z celkového formátu rozhodcovskej

zmluvy (vo forme tlačiva), mal prvoinštančný súd zato, že ide o rovnaký typ zmluvy, aký veriteľ používal pri poskytovaní úverov fyzickým osobám. Uvedená rozhodcovská zmluva bola oprávneným vopred pripravená pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri ich uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Ďalej uviedol, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Nakoľko tieto podmienky neboli splnené a povinný nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ani rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať rozhodcovskú zmluvu za zmluvnú podmienku dojednanú individuálne. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú zmluvu preto súd prvej inštancie vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti prvoinštančný súd poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11CoE/17/2017 zo dňa 28.2.2017 a na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4CoE/27/2016 zo dňa 27.2.2017. Prvoinštančný súd uviedol, že ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúvaní toho, či je preložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd prvej inštancie zameral najmä na zistenie, či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti prvoinštančný súd zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to bolo podľa názoru súdu prvej inštancie možné vychádzať z toho, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. S poukazom na uvedené skutočnosti, keďže nie je splnená jedna z podmienok podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, a to vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku napadnutého uznesenia.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie, keďže podľa názoru oprávneného napadnuté uznesenie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“) a zároveň súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.). K nesprávnemu právnomu posúdeniu veci (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) uviedol, že právne posúdenie veci súdom je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval (podobne Rozsudok Najvyššieho súdu SR, spisová značka 3Cdo 70/2003). Mal za to, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúvavacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. Zákona o rozhodcovskom konaní. Ďalej uviedol, že súd v prejednávanej veci okrem už spomínaného ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súdom na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Uviedol, že ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale máme za to, že citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia a návrh na vykonanie exekúcie) posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Podľa názoru oprávneného, formálne preskúvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (v prejednávanej veci rozhodcovský rozsudok) tak ako ich vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúvaním materiálnej stránky zisťuje

exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Oprávnený bol však toho názoru, že v rámci preskúmania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu (keďže nemôže vyplývať z vady konania ako je odôvodnené vyššie). Táto požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu vyplýva zo samotnej povahy exekučného konania, kde konajúci súd nemá možnosť inak ako z exekučného titulu sa oboznámiť s priebehom rozhodcovského konania. Uvedená požiadavka znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Inými slovami povedané, nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti oprávnený poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000, uverejnený pod č. 18/2000. Ďalej uviedol, že v prípade, ak súd na zistený skutkový stav veci aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Civilné konanie je však konaním dvojinštančným a postupom súdu v napadnutej veci došlo k pozbaveniu účastníka konania jeho základných práv a to práva na prejednanie veci. Súd v tomto prípade rozhodoval o otázke, ktorá je kvalitatívne náročnejšia ako otázky, ktoré sa riešia v exekučnom konaní bez toho, aby mu na to Exekučný poriadok poskytol legislatívny rámec. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený poukázal na ust. čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Oprávnený k nesprávnym skutkovým zisteniam (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) CSP) uviedol, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov nesprávne zistil skutkový stav veci, keďže namieta skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/rozhodcovská doložka. Oprávnený poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatváral rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezistoval a tak zaťažil konanie vadou nesprávne zisteného skutkového stavu. Ďalej uviedol, že v zmysle článku 2 tejto zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. postupuje v súlade so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov ako aj v zmysle svojho Rokovacieho poriadku. Na základe uvedeného oprávnený poukázal na to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle už spomínaného osobitného právneho predpisu, a to zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Ďalej uviedol, že zmluvné strany sa v zmysle článku 2 odsek 2, druhá veta dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej zmluvy, t.j. povinnému nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 odsek 4 písmeno r) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v zmysle ktorého sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, oprávnený poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci teda konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Na základe vyššie popísaného skutkového stavu veci a jeho právneho posúdenia oprávnený navrhol,

aby odvolací súd v zmysle ust. § 389 CSP napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj len ako „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 15. 03. 2015, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., IČO: 35 922 761, Karlovske rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 11436/08 zo dňa 19. 11. 2008, ktorá mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 08. 12. 2008 a vykonateľnosť dňa 11. 12. 2008. Súdny exekútor doručil súdu prvej inštancie dňa 24. 08. 2015 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, exekučným titulom, plnomocenstvom. Oprávnený na základe výzvy zo dňa 18. 09. 2015 doručil prvoinštančnému súdu dňa 29. 09. 2015 zmluvu o úvere č. 4023575 zo dňa 16. 06. 2007 (ďalej len ako „zmluva o úvere“) a všeobecné podmienky poskytnutia úveru, v ktorých v bode 17. je inkorporovaná rozhodcovská doložka. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 243h ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. Zákona Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len ako „Exekučný poriadok“) ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelovanie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

9. Podľa § 9a ods. 1 a 4 Exekučného poriadku účinného do 31. 03. 2017 ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

10. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného do 31. 03. 2017 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

11. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

12. Podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku účinného do 31. 03. 2017 exekúciu možno vykonať aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

13. Podľa § 25 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách“) právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak.

14. Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. Zákona o spotrebiteľských úveroch v príslušnom znení (ďalej len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

15. Podľa § 2 písm. a), b) Zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 3 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

17. Podľa § 879j zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

18. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

19. Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

21. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

22. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

23. Podľa § 39 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov uvedených oprávneným v odvolaní dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, jeho rozhodnutie je vecne správne, preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

25. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

26. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

27. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex officio) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

28. Nemožno preto konštatovať, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k "zrušeniu" tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

29. V súvislosti s rozhodcovskou zmluvou/doložkou treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva, ktorá je inkorporovaná vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (bod 17.) je neplatná, nakoľko celkom zjavne svojím obsahom a účelom sa prieči dobrým mravom. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá s fyzickou osobou - nepodnikateľom, ktorý celkom zjavne nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Keďže spotrebiteľ nemal možnosť tento výber ovplyvniť a aplikačná prax súdov SR viac krát vyslovila právny záver (databáza neprijateľných zmluvných podmienok), podľa ktorého rozhodcovská doložka, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tak odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie konštatuje, že rozhodcovská doložka ako neprijateľná zmluvná podmienka je sankcionovaná v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka absolútnou neplatnosťou. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluve, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

30. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy ide v prípade enumerácie neprijateľných zmluvných podmienok o demonštratívny výpočet, ktorý obsahuje explicitnú špecifikáciu konkrétnych neprijateľných zmluvných podmienok, čo však „de facto“ nebráni, aby príslušný súd rozhodol o neprijateľnej zmluvnej podmienke v zmysle generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy). Prvoinštančný súd teda správne vyhodnotil existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky (§ 53 a nasl. Občianskeho zákonníka) vo vzťahu k rozhodcovskej doložke, ktorá bola inkorporovaná do všeobecných podmienok poskytnutia úveru bez možnosti individuálneho dojednania zo strany povinnej (spotrebiteľa). Rozhodcovská doložka bola kreovaná spôsobom, ktorý zakladal bezpodmienečnú korelatívnosť medzi jej akceptovaním alebo odmietnutím vo vzťahu k poskytnutiu úveru. Zároveň je z obsahu rozhodcovskej doložky zrejmé, že znemožňuje voľbu povinnej (spotrebiteľa) dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde.

31. Nad rámec odvolací súd konštatuje, že rozhodcovská doložka nespĺňa ani písomnú formu v zmysle § 4 Zákona o rozhodcovskom konaní v príslušnom znení (z. č. 244/2002 Z. z.), pretože samotné písomné vyhlásenie povinnej (spotrebiteľa) obsiahnuté v zmluve o úvere, že sa oboznámila a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere a súhlasí so všeobecnými podmienkami úveru, nie je dodržaním písomnej formy, tak ako to zákon predpokladá, čo má taktiež za následok neplatnosť rozhodcovskej doložky (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 4Oboer/15/2020, 5 Cdo 338/2012, 3 Cdo 217/2012, 3 Cdo 122/2011, 3 Cdo 146/2011).

32. Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom a s dobrými mravmi, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).